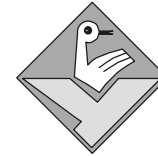


Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2014»

Чацвер, 20 лютага 2014 года



24. Вызначце з дадзеных сказы, у якіх правільна ўжыты прыметнікі:

- 1) *Старшае пакаленне перадае свой жыццёвы вопыт.*
 - 2) *Ветэран расказаў вучням на сустрэчы, як яго выратавала ў час бою старшая медыцынская сястра.*
 - 3) *Малодшы навуковы супрацоўнік прапанаваў студэнтам прыняць удзел у эксперыменце.*
- А) усе сказы. Б) няма правільных варыянтаў. В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.

25. Выберыце назоўнік, у якім на месцы пропуску неабходна напісаць літару **ы**:

- 1) *ц. рымонія;*
- 2) *р. сора;*
- 3) *д. летант.*

- А) усе варыянты. Б) няма правільных варыянтаў. В) 1. Г) 2. Д) 3.

26. Вядомыя з V стагоддзя да н. э. старажытнагрэчаскія мастакі слова Эсхіл, Сафокл, Эўрыпід. Хто з іх займаўся не толькі паэзіяй, але і драматургіяй?

- А) усе названыя мастакі слова. Б) Эсхіл, Сафокл. В) Эсхіл, Эўрыпід.
Г) Сафокл, Эўрыпід. Д) толькі Эсхіл.

27. Выберыце з дадзеных азначэнняў функцыі мовы:

- 1) *камунікатыўная;*
- 2) *этнічная;*
- 3) *пазнавальная;*
- 4) *экспрэсіўная;*
- 5) *намінацыйная;*
- 6) *акмуляцыйная;*
- 7) *мастацкая;*
- 8) *апеляцыйная.*

- А) усе прыклады. Б) 1, 3, 5. В) 2, 4, 6. Г) 3, 5, 7. Д) 4, 6, 8.

28. Хто з літаратурных дзеячаў Расіі ў свой час дапамог Адаму Міцкевічу надрукаваць паэму «Конрад Валенрод»?

- А) Фадзей Булгарын. Б) Мікалай Грэх. В) Васілій Жукоўскі.
Г) Аляксандр Грыбаедаў. Д) Аляксандр Пушкін.

29. У пачатку чэрвеня 1890 года ў Аляксандраўскім скверы горада Мінска быў урачыста адкрыты гарадскі тэатр. Як называецца гэты тэатр цяпер?

- А) Беларускі рэспубліканскі тэатр юнага глядача.
Б) Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы.
В) Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі.
Г) Нацыянальны акадэмічны драматургічны тэатр імя М. Горкага.
Д) Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр.

30. Якая літара алфавіта выкарыстоўвалася ў старажытнай рымскай сістэме для абазначэння вельмі вялікіх лічбаў і паказвала на колькасць запісаных тысяч?

- А) L. Б) M. В) C. Г) D. Д) T.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3–218

тэл. (017) 292 80 31, 290 01 53

e-mail: info@bakonkurs.by

<http://www.bakonkurs.by/>

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай і электроннымі сродкамі забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтага патрабавання удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лістак з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце <http://www.bakonkurs.by/> праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 10-11 класаў

1. У паэме «Новая зямля» Якуб Колас адзін з раздзелаў пачынае радкамі:

Дзень быў святы.

Яшчэ ад рання

... пякліся на сняданне.

Што гападыня пякла на сняданне?

- А) аладкі. Б) драпікі. В) скваркі. Г) блінцы. Д) пірагі.

2. Як называецца часціна мовы, з дапамогай якой можна выявіць розныя пачуцці, не называючы іх?

- А) прыслоўе. Б) прыметнік. В) часціца. Г) выклічнік. Д) займеннік.

3. Вызначце з прапанаваных словы, напісанне якіх заснавана на фанетычным прыныцыпе:

- 1) *завязь;*
- 2) *вынаходства;*
- 3) *празны;*
- 4) *пяшчота.*

- А) усе словы. Б) няма правільных варыянтаў. В) 1, 2. Г) 2, 3. Д) 3, 4.

4. У якіх словах з дадзеных на месцы пропуску неабходна напісаць літару **і**?

- 1) *пел. кан;*
- 2) *л. згінка;*
- 3) *фл. гель;*
- 4) *л. брэта.*

- А) усе словы. Б) няма правільных варыянтаў. В) 1, 2. Г) 1, 3, 4. Д) 2, 3.

5. Якія назоўнікі напісаны правільна?

- 1) *мініметр;*
- 2) *мінімода;*
- 3) *міні-цэнтр;*
- 4) *флэш-дыск.*

- А) усе словы. Б) усе словы, акрамя 2.

- В) няма правільных варыянтаў. Г) 1, 2. Д) 3, 4.

6. Выберыце слова з прапушчанай літарай:

1) *кля..часты;* 2) *гарш..ок;* 3) *аб'ез..чык.*

А) усе словы. Б) няма правільнага варыянта. В) 1. Г) 2. Д) 3.

7. У якіх словах на месцы пропуску напишаце апостраф?

1) *кустоў..е;* 2) *кампан..ён;* 3) *кастан..еты;*
4) *транс..еўрапейскі;* 5) *супер..яхта.*

А) ва ўсіх словах. Б) няма правільных варыянтаў. В) 1, 3. Г) 2, 4. Д) 4, 5.

8. У якім сказе правільна пастаўлены знакі прыпынку?

1) *«Спроба не памылка, таму старайся», – наказваў дзядуля ўнуку.*

2) *Вада – часткова праваднік.*

3) *Хто – гэты вучань?*

А) ва ўсіх сказах. Б) няма правільных варыянтаў. В) 1. Г) 2. Д) 3.

9. Якія з прапанаваных спалучэнняў слоў з'яўляюцца словазлучэннямі?

1) *радасць і задавальненне;* 2) *найбольш верагодна;*
3) *нейкі нецікавы;* 4) *давайце сябраваць.*

А) усе прыклады. Б) няма правільных варыянтаў.
В) 1, 2. Г) 2, 3. Д) 3, 4.

10. У якім сказе з дадзеных на месцы пропуску неабходна паставіць двукроп'е?

1. *Ён бачыў толькі адно _ рэзкую іскру нізка над зямлёй, амаль адразу за яе плячом (У. Караткевіч).*

2. *Сонна адгукаліся першыя птушкі _ і дзесьці далёка-далёка за ракой спявалі пеўні (І. Шамякін).*

3. *Бурляць крыніцы, бор шуміць _ рунее зелена загон (Я. Купала).*

А) усе сказы. Б) няма правільнага варыянта. В) 1. Г) 2. Д) 3.

11. Вызначце правільна напісаны дзеепрыметнік:

1) *прынесаны;* 2) *пасеяны;* 3) *аформляны.*

А) усе прыклады. Б) няма правільнага варыянта. В) 1. Г) 2. Д) 3.

12. Выберыце з прапанаваных сэнсавыя адносіны, якія характэрны для прыназоўніка **перад**:

1) *часавыя;* 2) *прасторавыя;* 3) *аб'ектавыя.*

А) усе варыянты. Б) няма правільных варыянтаў.
В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.

13. У якім сказе часціца **такі** пішацца асобна?

1. *Сымон дамогся (такі) перамогі ў спаборніцтве.*

2. *Ён (такі) спазніўся на цягнік.*

3. *Антось адказаў, што так (такі) не паверыў гэтаму незнаёмаму.*

А) ва ўсіх сказах. Б) няма правільнага варыянта. В) 1. Г) 2. Д) 3.

14. Выберыце словазлучэнне з прапанаваных, у якім колькасны лічэбнік можна замяніць на зборны:

1) *чатыры падручнікі;* 2) *тры балерыны;* 3) *сем выпускнікоў.*

А) усе прыклады. Б) няма правільнага варыянта. В) 1. Г) 2. Д) 3.

15. Які займеннік з дадзеных не адносіцца да разраду няпэўных?

1) *сёе-тое;* 2) *штось;* 3) *каторы.*

А) усе прыклады. Б) няма правільнага варыянта. В) 1. Г) 2. Д) 3.

16. Выберыце правільна напісаныя прыслоўі:

1) *на наказ;* 2) *на пярэдадні;* 3) *з гарача;* 4) *у голас.*

А) усе прыклады. Б) няма правільнага варыянта. В) 1, 3. Г) 2, 3. Д) 3, 4.

17. Вызначце род назоўніка **журы**.

А) дадзены назоўнік не мае роду. Б) мужчынскі род.

В) жаночы род. Г) ніякі род. Д) агульны род.

18. Які сінонім можна падабраць да тэрміна **лінгвістыка**?

А) мовазнаўства. Б) літаратуразнаўства. В) арфаэпія.

Г) арфаграфія. Д) фанетыка.

19. Колькі ўсяго ў беларускай мове гукаў?

А) 32. Б) 39. В) 43. Г) 45. Д) 47.

20. Дадзены назоўнікі на рускай мове:

1) *чибис;* 2) *налим;* 3) *подорожник;* 4) *калужница.*

Вызначце іх адпаведнікі на беларускай мове:

а) *мянтуз;* б) *лотаць;* в) *кнігаўка;* г) *трыпутнік.*

А) 1-а, 2-б, 3-в, 4-г. Б) 1-б, 2-в, 3-г, 4-а. В) 1-в, 2-а, 3-г, 4-б.

Г) 1-г, 2-б, 3-а, 4-в. Д) 1-в, 2-г, 3-б, 4-а.

21. Вучні запісвалі спалучэнні слоў: Цімох – *Свята працы, Васева дапамога*; Ігнат – *Нобелеўская прэмія, берталетава соль*; Міхась – *Герой працы, дамоклаў меч*.

Хто з вучняў зрабіў правільны запіс?

А) усе вучні. Б) няма правільных варыянтаў.

В) Цімох. Г) Ігнат. Д) Міхась.

22. **Алітарацыя** – гэта ...

А) рытміка-меладычны лад сказа.

Б) аднатыпныя гукавыя паўторы ў мастацкім маўленні.

В) матываваны паўтор аднолькавых ці падобных галосных.

Г) матываваны паўтор падобных зычных.

Д) сукупнасць слоў пэўнай мовы, яе слоўнікавы састаў.

23. Якія словы з прапанаваных не маюць канчаткаў?

1) *пасля;* 2) *спрасоння;* 3) *па-суседску;* 4) *уверсе.*

А) усе словы. Б) няма правільных варыянтаў. В) 1, 2. Г) 2, 3. Д) 3, 4.